

T.C.
SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI

DOKUZ EYLÜL ÜNİVERSİTESİ

2021 YILI SAYIŞTAY DENETİM RAPORU

Eylül 2022

Tel : 90 (312) 295 30 00
Fax : 90 (312) 295 48 00

www.sayistay.gov.tr
sayistay@sayistay.gov.tr

İnönü Bulvarı No: 45
06520 Balgat-Çankaya/ANKARA

İÇERİK

DOKUZ EYLÜL ÜNİVERSİTESİ 2021 YILI DÜZENLİLİK DENETİM RAPORU	1
DOKUZ EYLÜL ÜNİVERSİTESİ DÖNER SERMAYE İŞLETMESİ 2021 YILI DÜZENLİLİK DENETİM RAPORU	35

T.C. SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI

DOKUZ EYLÜL ÜNİVERSİTESİ
2021 YILI DÜZENLİLİK DENETİM RAPORU

İÇİNDEKİLER

1.	KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ.....	1
2.	KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU	9
3.	SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU.....	9
4.	DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI.....	9
5.	İÇ KONTROL SİSTEMİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ.....	10
6.	DENETİM GÖRÜŞÜ	12
7.	DENETİM BULGULARI	13
8.	EKLER	29

TABLolar LİSTESİ

Tablo 1: Teşkilat Yapısı	2
Tablo 2: İdari Personel Sayısı.....	3
Tablo 3:Akademik Personelin Kadro Durumu	4
Tablo 4:2021 Mali Yılı Bütçe Giderleri ve Ödenekler Tablosu.....	5
Tablo 5:2021 Mali Yılı Bütçe Gelirleri Tablosu	5
Tablo 6:2021 Yılı Faaliyet Sonuçları Tablosu	6
Tablo 7:Bütçe Giderlerinin 3 Yıllık (2019-2021) Seyri	6
Tablo 8:Bütçe Gelirlerinin 3 Yıllık (2019-2021) Seyri.....	6

KISALTMALAR

AEC: Avrupa Konservatuvarlar Birliği

DETTO: Dokuz Eylöl Üniversitesi Teknoloji Transfer Ofisi

DEÜ: Dokuz Eylöl Üniversitesi

EUA: Avrupa Üniversiteler Birliği

IAMU: Uluslararası Denizcilik Üniversiteleri Birliği

MKE A.Ş: Makine ve Kimya Endüstrisi Anonim Şirketi

ORPHEUS: Avrupa Biyotıp ve Sağlık Bilimlerinde Doktora Organizasyonu

SGK: Sosyal Güvenlik Kurumu

TEZ-KOOP-İŞ: Türkiye Ticaret, Kooperatif, Eğitim, Büro ve Güzel Sanatlar İşçileri

Sendikası

YÖK: Yükseköğretim Kurulu

BULGU LİSTESİ

A. Denetim Görüşünün Dayanağı Bulgular

1. Elden Çıkarılacak Stoklar ve Maddi Duran Varlıklar Hesabının Doğruyu Yansıtması
2. Tahsisli Arazi ve Arsalar Hesabının Doğruyu Yansıtması
3. Gelirlerden Alacaklar Hesabına Noksan Kayıt Yapılması ve Üniversite Kooperatifinin Kira Borçlarının Takibinin Yapılmaması

B. Diğer Bulgular

1. Arazi ve Arsalar Hesabı ile Binalar Hesabının Doğruyu Yansıtması
2. Üniversite Mülkiyetindeki Taşınmazların Mevzuatta Öngörülmediği Halde Pazarlık Usulüyle Kiraya Verilmesi
3. Proje Özel Hesabında Kayıtlı Dövizlere Ay Sonlarında Değerleme İşlemlerinin Yapılmaması
4. Uluslararası Kuruluşlara Katılım Payı Karşılığı Olarak Verilen Taahhütler ile Yerine Getirilen Taahhütlerin Nazım Hesaplarda İzlenmemesi

---

1. KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ

1.1. Mevzuat ve Görevler

Anayasa'nın 130'uncu maddesinde, çağdaş eğitim-öğretim esaslarına dayanan bir düzen içinde milletin ve ülkenin ihtiyaçlarına uygun insan gücü yetiştirmek amacı ile ortaöğretime dayalı çeşitli düzeylerde eğitim-öğretim, bilimsel araştırma, yayım ve danışmanlık yapmak, ülkeye ve insanlığa hizmet etmek üzere çeşitli birimlerden oluşan kamu tüzelkişiliğine ve bilimsel özerkliğe sahip üniversitelerin Devlet tarafından kanunla kurulması öngörülmüştür.

Dokuz Eylül Üniversitesi Anayasa'nın yukarıda yer verilen hükmüne istinaden 20.07.1982 tarih ve 17760 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren 41 sayılı "Yükseköğretim Kurumları Teşkilatı Hakkında Kanun Hükmünde Kararname" ile kurulmuştur.

Yükseköğretimin amaç ve ilkeleri, yükseköğretim kurumlarının ve üst kuruluşlarının teşkilatlanma, işleyiş, görev, yetki ve sorumlulukları ile eğitim-öğretim, araştırma, yayım, öğretim elemanları, öğrenciler ve diğer personel ile ilgili esaslar 2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu'yla düzenlenmiştir.

Bu Kanun'un 12'nci maddesinde Yükseköğretim Kurumlarının görevleri sayılmakta olup bu görevler; toplumun ihtiyaçları, kalkınma planları ilke ve hedeflerine uygun bilimsel eğitim-öğretim, araştırma, yayım ve danışmanlık yapmak, bu ilke ve hedefler doğrultusunda insan gücü yetiştirmek, toplumun özellikle sanayileşme ve tarımda modernleşme alanlarında eğitilmesini sağlamak, üretimde artışı sağlayacak uygulamalı çalışmalarda bulunmak, bu amaçla döner sermaye işletmelerini kurmak ve bu faaliyetlerin geliştirilmesine ilişkin gerekli düzenlemeleri yapmak olarak özetlenebilir.

Yükseköğretim kurumları için temel mevzuat 2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu ve 2914 sayılı Yükseköğretim Personel Kanunudur. Bunların dışında üniversitelerin faaliyetlerini yürütürken tabi oldukları mevzuat ise başta 2809 sayılı Yükseköğretim Kurumları Teşkilatı Kanunu, 3843 sayılı Yükseköğretim Kurumlarında İkili Öğretim Yapılması, 2547 sayılı Yükseköğretim Kanununun Bazı Maddelerinin Değiştirilmesi ve Bu Kanuna Bir Ek Madde Eklenmesi Hakkında Kanun olmak üzere, 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu, 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu, 4735 sayılı Kamu İhale Sözleşmeleri Kanunu, 4857 sayılı İş Kanunu, 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu, 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu ve 6245 sayılı Harcırak Kanunu ile diğer ilgili mevzuattır.

1.2. Teşkilat Yapısı ve İnsan Kaynakları

Dokuz Eylül Üniversitesi akademik ve idari birimlerden oluşmaktadır.

Akademik yapısı Fakülte Dekanlıkları, Yüksekokul Müdürlükleri, Enstitü Müdürlükleri ile Araştırma ve Uygulama Merkezlerinden oluşmaktadır.

Üniversitenin idari yapısında ise; Rektör, Senato, Üniversite Yönetim Kurulu, Rektör Yardımcıları, Rektör Danışmanları, Genel Sekreterlik, Bilimsel Araştırma Projeleri Koordinasyon Birimi, Daire Başkanlıkları ve Şube Müdürlükleri ile Hukuk Müşavirliği ve Döner Sermaye İşletme Müdürlüğü bulunmaktadır.

Üniversitenin üst yöneticisi olan Rektör Cumhurbaşkanı tarafından, dekanlar ise Yükseköğretim Kurulunca atanmaktadır.

Üniversitenin akademik karar organı Senato olup; Üniversite Yönetim Kurulu ise idari faaliyetlerde Rektöre yardımcı olmaktadır.

20 Temmuz 1982’de, 41 sayılı Kanun Hükmünde Kararname ile kurulan Dokuz Eylül Üniversitesi bünyesinde 18 fakülte, 10 enstitü, 6 meslek yüksekokulu, 2 yüksekokul, 1 konservatuvar, 1 Uygulama ve Araştırma Hastanesi ve 62 Araştırma Uygulama Merkezi ile toplam 99 akademik birim bulunmaktadır.

Dokuz Eylül Üniversitesi akademik ve idari birimlerine ilişkin teşkilat şeması aşağıdaki gibidir.

Tablo 1: Teşkilat Yapısı

I. İdari Birimler	II. Akademik Birimler
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Rektör ▪ Rektör Yardımcıları ▪ İç Denetim Birim Başkanlığı ▪ Genel Sekreterlik ▪ Daire Başkanlıkları -Personel Daire Başkanlığı -İdari ve Mali İşler Başkanlığı -Bilgi İşlem Dairesi Başkanlığı -Kütüphane ve Dokümantasyon Dairesi Başkanlığı -Yapı İşleri ve Teknik Daire Başkanlığı -Sağlık Kültür ve Spor Dairesi Başkanlığı -Strateji Geliştirme Daire Başkanlığı -Öğrenci İşleri Dairesi Başkanlığı -Hukuk Müşavirliği	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Fakülteler -Buca Eğitim Fakültesi -Denizcilik Fakültesi -Dış Hekimliği Fakültesi -Edebiyat Fakültesi -Fen Fakültesi -Fizik Tedavi ve Rehabilitasyon Fakültesi -Güzel Sanatlar Fakültesi -Hemşirelik Fakültesi -Hukuk Fakültesi -İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi -İlahiyat Fakültesi -İşletme Fakültesi -Mimarlık Fakültesi -Mühendislik Fakültesi

☐ Bilimsel Araştırma Projeleri Koordinasyon Birimi ☐ DETTO ☐ YÖK 100/2000 Doktora Burs Koordinasyon Birimi ☐ DEÜ Öğrenci Konseyi ☐ Koordinatörlükler ☐ Merkezi Birimler (Döner Sermaye İşletme Müdürlüğü, Özel Kalem Şube Müdürlüğü, Genel Evrak Şube Müdürlüğü, Genel Sekreterlik Şube Müdürlüğü, Koruma ve Güvenlik Müdürlüğü)	-Turizm Fakültesi Necati -Hepkon Spor Bilimleri Fakültesi -Tıp Fakültesi -Veteriner Fakültesi ▪ Enstitüler -Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi Enstitüsü -Din Bilimleri Araştırma Enstitüsü -Eğitim Bilimleri Enstitüsü -Deniz Bilimleri ve Teknolojileri Enstitüsü -Fen Bilimleri Enstitüsü -Güzel Sanatlar Enstitüsü -İzmir Uluslararası Biyotıp ve Genom Enstitüsü -Sağlık Bilimleri Enstitüsü -Sosyal Bilimler Enstitüsü -Onkoloji Enstitüsü ▪ Yüksekokullar Devlet Konservatuvarı Uygulamalı Bilimler Yüksekokulu Yabancı Diller Yüksekokulu ▪ Meslek Yüksekokulları Adalet Meslek Yüksekokulu Bergama Meslek Yüksekokulu Efes Meslek Yüksekokulu İzmir Meslek Yüksekokulu Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulu Torbalı Meslek Yüksekokulu ▪ Uygulama ve Araştırma Merkezleri (62 adet)
---	--

Üniversite bünyesinde 2021 yılı itibariyle 3201 akademik kadrolu personel, 2502 idari kadrolu personel olmak üzere toplam 5703 kadrolu personel görev yapmakta olup, Yabancı uyruklu akademik personel statüsündeki 32, Türkiye Cumhuriyeti Uyruklu sözleşmeli akademik personel statüsündeki 10, 657 sayılı Kanunun 4/B sözleşmeli personel statüsünde 626, 657 sayılı Kanunun 4/D İşçi statüsündeki 329 ve sürekli işçi (657 4/D- 696 Sayılı Kanun ile geçen) statüsünde istihdam edilen 1628 personel katılımı ile toplam çalışan sayısı 8.328 olarak gerçekleşmiştir.

Tablo 2: İdari Personel Sayısı

Hizmet Sınıfları	Dolu Kadro	Boş Kadro	TOPLAM
Genel İdari Hizmetler	1112	1021	2133
Sağlık Hizmetleri	881	697	1578
Teknik Hizmetleri	259	204	463
Avukatlık Hizmetleri	7	3	10
Din Hizmetleri	2	1	3
Yardımcı Hizmetler	239	214	453
Eğitim Öğretim Hizmetleri	2	1	3

Toplam	2502	2141	4643
---------------	-------------	-------------	-------------

Tablo 3: Akademik Personelin Kadro Durumu

Ünvan	Kadroların Doluluk Durumu			İstihdam Şekli
	Dolu	Boş	Toplam	Tam zamanlı
Profesör	722	299	1021	722
Doçent	365	218	583	365
Dr. Öğretim Üyesi	496	296	792	496
Öğretim Görevlisi	628	278	906	628
Araştırma Görevlisi	990	288	1278	990
TOPLAM	3201	1379	4580	3201

Üniversitenin diğer kurum ve kuruluşlarla ilişkisi:

Yükseköğretim Kurulu, Yükseköğretim kurumlarının öğretimini ve bilimsel araştırma faaliyetlerini planlamak düzenlemek, yönetmek, denetlemek, üniversitelere tahsis edilen kaynakların etkili bir biçimde kullanılmasını sağlamak ve öğretim elemanlarının yetiştirilmesi için planlama yapmakla görevlidir.

Yükseköğretim Denetleme Kurulu, Yükseköğretim Kurulu adına üniversiteleri, bağlı birimlerini, öğretim elemanlarını ve bunların faaliyetlerini gözetim ve denetim yetkisine sahiptir.

Üniversitelerce hazırlanan bütçeler, Anayasa'nın 130'uncu maddesi uyarınca Yükseköğretim Kurulu tarafından tetkik edilerek onaylanmakta, T.C. Milli Eğitim Bakanlığına sunulmakta ve merkezi yönetim bütçesinin bağlı olduğu esaslara uygun olarak yürürlüğe konulmaktadır.

1.3. Mali Yapı

“Özel Bütçeli İdare” olarak 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun 5436 sayılı Kanun'un 12'nci maddesi ile değiştirilmiş (II) sayılı cetvelinin (A) bölümünde sayılan Yükseköğretim Kurulu, Üniversiteler ve İleri Teknoloji Enstitüleri içerisinde yer alan Kamu İdaresi, Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu ile verilen hazine yardımı ve öz gelirlerini kullanarak giderlerini finanse etmektedir.

2021 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu ile 1.028.693.000 TL ödenek tahsis edilen Üniversite bütçesine, yıl içinde 496.529.261,00 TL ödenek eklenmiş ve toplam tahsis edilen ödenek 1.525.222.261 TL'ye ulaşmış olup, ödeneğin %94,80'i kullanılmıştır.

Ekonomik sınıflandırma açısından İdarenin 2021 yılı bütçesinde yer alan ödeneklerin dağılımı ve yılsonu gerçekleştirmeleri aşağıda gösterilmiştir:

Tablo 4:2021 Mali Yılı Bütçe Giderleri ve Ödenekler Tablosu

Ekonomik Kod	Bütçe Başlangıç Ödeneği (TL)	Toplam Ödenek (TL)	Toplam Harcanan (TL)	Gerçekleşme Oranı (%)	Bütçe Giderleri İçindeki Payı (%)
01-Personel Giderleri	658.632.000	721.638.507	710.124.798,82	98,40	49,11
02-Sosyal Güvenlik Kurumlarına Devlet Primi Giderleri	115.287.000	123.394.300	121.903.899,39	98,79	8,43
03-Mal ve Hizmet Alım Giderleri	63.635.000	96.434.750	82.218.022,69	85,26	5,69
05-Cari Transferler	61.544.000	351.764.113	350.653.688,57	99,68	24,25
06-Sermaye Giderleri	129.595.000	231.990.591	181.055.595,59	78,04	12,52
TOPLAM	1.028.693.000	1.525.222.261	1.445.956.005	94,80	100

Üniversitenin 2021 yılı bütçe başlangıç ödeneği 1.028.693.000 TL'dir. Yıl içinde eklemelerle bu ödenek 1.525.222.261 TL'ye çıkarılmıştır. 2021 yılı bütçe gider gerçekleşmesi 1.445.956.005 TL olmuştur. Buna göre bütçe giderleri %94,80 oranında gerçekleşmiştir.

Ekonomik sınıflandırmaya göre 2021 yılı gelir bütçesi tahmin ve gerçekleşme rakamları ise aşağıdadır:

Tablo 5:2021 Mali Yılı Bütçe Gelirleri Tablosu

Ekonomik Kodu	Bütçe Başlangıç Tahmini (TL)	Gerçekleşen Tutar (TL)	Gerçekleşme Oranı (%)	Bütçe Gelirleri İçindeki Payı (%)
03-Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri	34.341.000	44.337.967,19	129,11	3,16
04-Alınan Bağış ve Yardımlar ile Özel Gelirler	941.795.000	1.302.779.221,62	138,33	92,99
05-Diğer Gelirler	52.557.000	53.822.631,39	102,41	3,84
TOPLAM	1.028.693.000	1.400.939.820,20	136,19	100,00

Buna göre başlangıç bütçesine göre 2021 yılında bütçe gelirleri %136,19 seviyesinde gerçekleşmiştir. Alınan bağış ve yardımlar ile özel gelirlerde başlangıç bütçesinde öngörülen tutar %38 oranında fazla gerçekleşmiştir. Alınan bağış ve yardımlar ile özel gelirler ilişkin gelir kalemi beklenenin üstünde %138 gerçekleşirken, diğer gelir kalemlerinin tümünde beklenenin üstünde gelir sağlanmıştır.

Tablo 6:2021 Yılı Faaliyet Sonuçları Tablosu

Faaliyet Giderleri (TL)	Faaliyet Gelirleri (TL)	İndirim, İade, İskonto Toplamı (TL)	Net gelir (TL)	Dönem Olumlu Faaliyet Sonucu (TL)
1.258.664.746,77	1.436.853.174,36	815.447,82	1.436.037.726,54	177.372.979,77

Tablo 7:Bütçe Giderlerinin 3 Yıllık (2019-2021) Seyri

Bütçe Giderinin Çeşidi	2019 Yılı (TL) (A)	2020 Yılı (TL) (B)	2021 Yılı(TL) (C)	2020-2019 Değişim Oranı (%) [D=(B-A)/A]	2021-2020 Değişim Oranı (%) [E=(C-B)/B]
Personel Giderleri	527.295.062	578.817.007	710.124.799	10	23
SGK Dev. Prim Giderleri	89.370.728	100.253.599	121.903.899	12	22
Mal ve Hizmet Alım Giderleri	66.644.699	51.299.467	82.218.023	-23	60
Cari Transferler	25.417.392	33.786.322	350.653.689	33	938
Sermaye Giderleri	47.417.114	86.161.645	181.055.596	82	110
Toplam	756.144.995	850.318.040	1.445.956.005	12	70

Tabloya göre bütçe giderleri 2019 yılından 2020 yılına %12 oranında, 2020 yılından 2021 yılına göre %70 oranında artış göstermiştir.

Tablo 8:Bütçe Gelirlerinin 3 Yıllık (2019-2021) Seyri

Bütçe Gelirinin Çeşidi	2019 Yılı(TL) (A)	2020 Yılı (TL) (B)	2021 Yılı (TL) (C)	2020-2019 Değişim Oranı (%) [D=(B-A)/A]	2021-2020 Değişim Oranı (%) [E=(C-B)/B]
Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri	55.138.004,32	44.855.853,43	44.337.967,19	-18,65	-1,15

Alınan Bağış ve Yardımlar ile Özel Gelirler	692.136.252,49	757.142.462,73	1.302.779.221,62	9,39	72,07
Diğer Gelirler	38.443.960,32	46.660.673,59	53.822.631,39	21,37	15,35
Toplam	785.718.217,13	848.658.989,75	1.400.939.820,20	8,01	65,08

Tabloya göre bütçe gelirleri 2019 yılından 2020 yılına % 8 oranında, 2020 yılından 2021 yılına göre % 65 oranında artış göstermiştir.

Dokuz Eylül Üniversitesi merkezi yönetim bütçesi içerisinde yer alan özel bütçeli bir kamu idaresi olmakla birlikte 5018 sayılı Kanun'da tanımlanan bütçe türleri dışında kalan döner sermaye işletmesi bütçesi de kaynakları arasında yer almaktadır.

Dokuz Eylül Üniversitesi Döner Sermaye İşletmesi, 2021 yılı gelir toplamı 936.085.640,49 TL, gider toplamı 730.408.247,89 TL olup yıl sonu itibarıyla dönemi 205.481.017,24 TL karla tamamlamıştır.

Üniversite'nin ortağı olduğu Teknokent ve Kooperatif bulunmaktadır.

Ortaklarından birisi, 03.01.2013 tarih ve 28517 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren 2012/4085 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile kurulan Dokuz Eylül Üniversitesi Teknoloji Geliştirme Anonim Şirketi'dir (DEPARK). Üniversite, sermayesi 7.500.000,00 TL olan DEPARK'a 5.750.000 TL sermaye ile %76,66 oranında ortaktır. Diğerisi ise, Sanayi ve Ticaret Bakanlığınının 09.02.2009 tarih ve 35 sayılı Oluru ile kurulan Sınırlı Sorumlu Dokuz Eylül Eğitim, Öğretim, Bilimsel Araştırma, Proje ve İşletme Kooperatifidir. Üniversite, Sınırlı Sorumlu Dokuz Eylül Eğitim, Öğretim, Bilimsel Araştırma, Proje ve İşletme Kooperatifine 5.000 TL'lik sermaye ile %99,88 oranında ortaktır.

1.4. Muhasebe ve Raporlama Sistemi

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun 49'uncu maddesi gereğince genel yönetim kapsamındaki kamu idarelerinde uygulanacak muhasebe ve raporlama standartları Devlet Muhasebesi Standartları Kurulu tarafından belirlenmektedir. Kamu İdaresi, Kanun'un 80'inci maddesinin T.C. Hazine ve Maliye Bakanlığına verdiği yetkiye istinaden Bakanlığın hazırladığı düzenlemelere tabi olup, bu kapsamda çıkarılan Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'ndeki muhasebe ilkeleri ile hesap planını kullanmakta, mali tabloları hazırlamakta ve Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliği hükümlerine göre mali işlemlerini muhasebeleştirmektedir.

Üniversite bütçesi, analitik bütçe hazırlama rehberi çerçevesinde hazırlanmaktadır. Özel bütçeli bir idare olan Üniversitede tahakkuk esaslı devlet muhasebe sistemi kullanılmaktadır. Üniversitenin muhasebe işlemleri Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'ne tabi olarak T.C. Hazine ve Maliye Bakanlığı'nın Bütünleşik Mali Kontrol Yönetim Sistemi (BMKYS) Web Tabanlı Otomasyon Sistemi üzerinden yürütülmektedir.

Kurum bütçesinin takibi ve muhasebe işlemleri, Genel Sekreterliğe bağlı olarak faaliyet gösteren Strateji Geliştirme Daire Başkanlığı tarafından yapılmaktadır. Kamu İdarelerinin Kesin Hesaplarının Düzenlenmesine İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik uyarınca kesin hesap cetvel ve belgeleri, strateji geliştirme birimi tarafından bütçe uygulamasına esas muhasebe kayıtları dikkate alınarak hazırlanmaktadır. Kuruma ilişkin mali istatistikler ise 5018 sayılı Kanun kapsamında T.C. Hazine ve Maliye Bakanlığına bildirilmektedir.

Kamu İdaresi Hesaplarının Sayıştaya Verilmesi ve Muhasebe Birimleri ile Muhasebe Yetkililerinin Bildirilmesi Hakkında Usul ve Esaslar'ın 5'inci maddesi gereğince hesap dönemi T.C. Sayıştay Başkanlığı Dokuz Eylül Üniversitesi 2020 Yılı Sayıştay Düzenlilik Denetim Raporu 8 sonunda Sayıştay'a gönderilmesi gereken defter, tablo ve belgelerden denetime sunulanlar aşağıda sayılmakta olup denetim bunlar ile Usul ve Esaslar'ın 8'inci maddesinde yer alan diğer belgeler dikkate alınarak yürütülüp sonuçlandırılmıştır.

- Birleştirilmiş veriler defteri,
- Geçici ve kesin mizan,
- Bilanço,
- Faaliyet sonuçları tablosu
- Bütçelenen ve gerçekleşen tutarların karşılaştırma tablosu,
- İdare taşınır mal yönetimi ayrıntılı hesap cetveli ile idare taşınır mal yönetim hesabı icmal cetveli

Denetim görüşü, kamu idaresinin tabi olduğu geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki temel mali tablolarından bilanço ve faaliyet sonuçları tablosuna verilmiştir.

---

2. KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU

Denetlenen kamu idaresinin yönetimi, tabi olduğu muhasebe standart ve ilkelerine uygun olarak hazırlanmış olan mali rapor ve tabloların doğru ve güvenilir bilgi içerecek şekilde zamanında Sayıştaya sunulmasından, bir bütün olarak sunulan bu mali tabloların kamu idaresinin faaliyet ve işlemlerinin sonucunu tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir olarak yansıtmasından ve ister hata isterse yolsuzluktan kaynaklansın bu mali rapor ve tabloların önemli hata veya yanlış beyanlar içermemesinden; kamu idaresinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğundan; mali yönetim ve iç kontrol sistemlerinin amacına uygun olarak oluşturulmasından, etkin olarak işletilmesinden ve izlenmesinden, mali tabloların dayanağını oluşturan bilgi ve belgelerin denetime hazır hale getirilmesinden ve sunulmasından sorumludur.

3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU

Sayıştay, denetimlerinin sonucunda hazırladığı raporlarla denetlenen kamu idarelerinin mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek, mali rapor ve tablolarının güvenilirliğine ve doğruluğuna ilişkin görüş bildirmek, gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmekle sorumludur.

4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI

Denetimlerin dayanağı; 6085 sayılı Sayıştay Kanunu, uluslararası denetim standartları, Sayıştay ikincil mevzuatı ve denetim rehberleridir.

Denetimler, kamu idaresinin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek ve mali rapor ve tablolarının kamu idaresinin tüm faaliyet ve işlemlerinin sonucunu doğru ve güvenilir olarak yansıttığına ilişkin makul güvence elde etmek ve mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek amacıyla yürütülmüştür.

Kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile bunları oluşturan hesap ve işlemlerinin doğruluğu, güvenilirliği ve uygunluğuna ilişkin denetim kanıtı elde etmek üzere yürütülen denetimler; uygun denetim prosedürleri ve tekniklerinin uygulanması ile risk değerlendirmesi yöntemiyle gerçekleştirilmiştir. Risk değerlendirmesi sırasında, uygulanacak denetim

---

prosedürlerinin tasarlanmasına esas olmak üzere, mali tabloların üretildiği mali yönetim ve iç kontrol sistemleri de değerlendirilmiştir.

Denetimin kapsamını, kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile gelir, gider ve mallarına ilişkin tüm mali faaliyet, karar ve işlemleri ve bunlara ilişkin kayıt, defter, bilgi, belge ve verileri (elektronik olanlar dâhil) ile mali yönetim ve iç kontrol sistemleri oluşturmaktadır.

Bu hususlarla ilgili denetim sonucunda denetim görüşü oluşturmak üzere yeterli ve uygun denetim kanıtı elde edilmiştir.

5. İÇ KONTROL SİSTEMİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun 5'inci kısmında kamusal kurumsal iç kontrol ile ilgili hükümler yer almaktadır. Kanun'un 55'inci maddesinde "İç kontrol; idarenin amaçlarına, belirlenmiş politikalara ve mevzuata uygun olarak faaliyetlerin etkili, ekonomik ve verimli bir şekilde yürütülmesini, varlık ve kaynakların korunmasını, muhasebe kayıtlarının doğru ve tam olarak tutulmasını, mali bilgi ve yönetim bilgisinin zamanında ve güvenilir olarak üretilmesini sağlamak üzere idare tarafından oluşturulan organizasyon, yöntem ve süreçle iç denetimi kapsayan mali ve diğer kontroller bütünüdür" şeklinde tanımlanmış; izleyen maddelerde İç Kontrol'ün amacı, yapısı, işleyişi, ön mali kontrol, iç denetim gibi hususlara yer verilerek kamuda iç kontrolün çerçevesi ortaya konmuştur. Üniversite'nin iç kontrol sistemi bu Kanun ve Kanun'a dayanan alt düzenlemeler bağlamında incelenmiş ve denetim sonuçları aşağıda açıklanmıştır.

26.12.2007 tarih ve 26738 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren Kamu İç Kontrol Standartları Tebliği çerçevesinde Kurumun iç kontrol sistemi üzerinde yapılan inceleme sonuçları aşağıda yer almıştır:

Dokuz Eylül Üniversitesi Etik Davranış İlkeleri ve Etik Komisyonu Yönergesi hazırlanarak Etik Komisyonu oluşturulmuş, yönerge tüm akademik ve idari personele duyurularak etik sözleşmesi imzalatılmıştır.

İç kontrol standartları kapsamında yeni görev tanımı şablonları oluşturulmuş, Bilgi İşlem Daire Başkanlığınca otomasyon sistemine uyarlanmış, tüm birimlerce hazırlanan görev tanımları sistem üzerinden girişleri yapılarak güncel duruma getirilmiştir.

Kurumsal ve birim düzeyinde teşkilat şemaları oluşturulmuştur.

İş akış şemaları düzenlenmiş, Planda öngörülen Üniversitenin İmza Yetkileri Yönergesi güncellenerek, İmza Yetkileri ve Yetki Devri Yönergesi hazırlanmış ve tüm birimlere duyurulmuştur.

Kurumda yetki devirleri mevzuat çerçevesinde yürütülmekte olup yetki devri ilgili birimlere yazı ile bildirilmektedir. Yetki devri, devredilen yetkinin önemi ile uyumlu olarak yapılmaktadır.

Yöneticiler verdikleri görevlerin kontrolünü evrak takibi ve hiyerarşik kontrollerle sağlamakta olup, mali faaliyetlerin sonucu periyodik aralıklarla raporlanmaktadır. Daha etkin raporlama için yönetim ve bilgi sistemlerinin geliştirilmesi ve bu şekilde her birimde izlenebilir, denetlenebilir, kontrol edilebilir ve karar alma süreçlerine katkı sağlayacak bir kontrol mekanizması oluşturma çalışmaları devam etmektedir.

Kurumun, yürüteceği program, faaliyet ve projeleri ile bunların kaynak ihtiyacını, performans hedef ve göstergelerini içeren bir performans programları mevcuttur.

Kurum stratejik planına ve performans programlarına uygun olarak bütçesini hazırlamıştır.

Kurum yürürlükteki Kanunlar çerçevesinde varlıkların dönemsel kontrolünü ve güvenliğini sağlama çalışmalarını yapmaktadır.

Kurumda personelin iş ve işlemleri süreç kontrolü ve paraf yöntemi ile takip edilmektedir.

Üniversitede, Türkçe ve İngilizce web sayfası, 4982 sayılı Bilgi Edinme Hakkı Kanunu kapsamında kurulmuş olan Bilgi Edinme Birimi'nin yanı sıra, anket çalışmaları, dilek-şikayet kutuları, Olumlu/Olumsuz Geri Bildirim (OGEB) sistemi ve birimi mevcuttur.

Yöneticiler ve personelin, görevlerini yerine getirebilmeleri için gerekli ve yeterli bilgi mevcut otomasyon programlarında (rapor, bilgi ve istatistikî bilgi) mevcuttur.

İdare, stratejik plan ve performans programı hazırlayarak amaçlarını, hedeflerini, stratejilerini, varlıklarını, yükümlülüklerini kamuoyuna açıklamıştır. Yine, yılı faaliyet sonuçları idare faaliyet raporunda gösterilmiş ve duyurulmuştur.

Bütçelerinin ilk altı aylık uygulama sonuçları, ikinci altı aya ilişkin beklentiler ve hedefler ile faaliyetlerini içeren Kurumsal Mali Durum ve Beklentiler Raporu 2006 yılından beri ilgili kurumlara gönderilmiş ve Kurumun web sayfasında kamuoyuna açıklanmıştır.

Üniversitenin sahip olduğu Elektronik Belge ve Yönetim Sistemi (EBYS) kullanımına geçilmiş ve imza yetkisi bulunan personel için elektronik imza alınmış olup, idari ve akademik birimlerde elektronik imza kullanımına geçilmiştir.

Hata, usulsüzlük ve yolsuzlukların bildirim yöntemleri belirlenmiş ve Hata, Usulsüzlük ve Yolsuzlukların Bildirilmesi Yönergesi ile çalışanlara duyurulmuştur.

Ön mali kontrol süreci mevzuata uygun olarak kurulmuştur. Harcama yetkilisi ile muhasebe yetkilisi görevleri aynı kişide birleşmemiştir. Ön mali kontrol görevini yürüten kişilerin onay belgesi ve ekleri ile şartname ve sözleşme tasarısının hazırlanması, mali karar ve işlemlerin hazırlanması ve uygulanması aşamalarında görevlendirilmediği, ihale komisyonu ile muayene ve kabul komisyonunda başkan veya üye olmadığı kontrol edilerek tespit edilmiştir.

İç Denetim Birimi Başkanlığı, 12.09.2008 tarihli ve 1337 sayılı Rektörlük Makamı Onayı ile teşekkül etmiş olup, 28.10.2021 tarihli ve 31642 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan İç Denetçilerin Çalışma Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik ile tahsis edilen 10 adet iç denetçi kadrosunun 6’sına atama yapılmıştır.

İç Denetim Birim Başkanlığının işleyişi ile iç denetçilerin ve üst Yöneticinin iç denetime ilişkin görev yetki ve sorumluluklarına yönelik esas ve usulleri düzenleyen bir yönerge (İç Denetim Yönergesi) çıkarılmıştır.

2021 yılında İç Denetim Birimi tarafından üretilen süreç bazlı denetim raporu sayısı sekiz (8) adettir.

Kurumun 2021 Yılı Performans Programı ve Faaliyet Raporu zamanında ve ilgili mevzuata uygun olarak hazırlanmış ve yayınlanmıştır.

6. DENETİM GÖRÜŞÜ

Dokuz Eylül Üniversitesi 2021 yılına ilişkin yukarıda belirtilen ve kamu idaresi tarafından sunulan; geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki mali rapor ve tablolarının, “Denetim Görüşünün Dayanağı Bulgular” bölümünde belirtilen hesap alanları hariç tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir bilgi içerdiği kanaatine varılmıştır.

---

7. DENETİM BULGULARI

Raporda yer alan bulgular, denetimler sonucunda tespit edilen hususlara kamu idaresi tarafından verilen cevapların değerlendirilmesi suretiyle düzenlenmiştir.

A. DENETİM GÖRÜŞÜNÜN DAYANAĞI BULGULAR

Bu bölümde, mali rapor ve tablolara verilen görüş ile ilgili olan bulgular yer almaktadır.

BULGU 1: Elden Çıkarılacak Stoklar ve Maddi Duran Varlıklar Hesabının Doğruyu Yansıtması

Kamu idaresince 2021 yılı içerisinde hurdaya ayrılan taşınır lar incelendiğinde hem hurdaya ayrılarak satışı yapılan taşınır ların kayıtlardan düşülmediği hem de hurdaya ayrılan taşınır ların toplam tutarı ile muhasebe kayıtlarında hurda olarak ayrılan tutarların birbiriyle uyumlu olmadığı görülmüştür.

A- Hurdaya Ayrılarak Satışı Yapılan Taşınır ların Kayıtlardan Düşülmemesi

Kamu idaresince hurdaya ayrılarak satışı yapılan taşınır ların kayıtlardan düşülmediği görülmüştür.

27.12.2014 tarihli ve 29218 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Merkezî Yönetim Muhasebe Yönetmeliği’nin 294 Elden Çıkarılacak Stoklar ve Maddi Duran Varlıklar Hesabı’na ilişkin “Hesabın niteliği” başlıklı 214’üncü maddesinde, elden çıkarılacak stoklar ve maddi duran varlıklar hesabının çeşitli nedenlerle kullanılma olanaklarını yitiren gelecek yıllar ihtiyacı stoklar ve maddi duran varlıkların izlenmesi için kullanılacağı, “Hesabın işleyişi” başlıklı 215’inci maddesinde, kullanılma olanağını yitiren maddi duran varlıkların kayıtlı değerleri üzerinden 294 Elden Çıkarılacak Stoklar ve Maddi Duran Varlıklar Hesabına borç, ilgili maddi duran varlık hesabına alacak; ayrılmış olan amortisman tutarı 257 Birikmiş Amortismanlar ve Değer Düşüklüğü Karşılığı Hesabı’na borç, 299 Birikmiş Amortismanlar Hesabı’na alacak kaydedileceği hüküm altına alınmıştır.

Mezkûr Yönetmeliğin 215’inci maddesinin 1’inci fıkrasının (b) bendinde, Elden çıkarılacak stoklar ve maddi duran varlıklar hesabında kayıtlı stok ve varlıklardan satılmak suretiyle elden çıkarılanların, bir taraftan kayıtlı değeriyle 294 Elden Çıkarılacak Stoklar ve Maddi Duran Varlıklar Hesabı’na, satış bedeli ile net değeri arasındaki olumlu fark 600 Gelirler Hesabı’na alacak, satış bedeli 100 Kasa Hesabı veya 102 Banka Hesabı ya da ilgili diğer

hesaplara, ayrılmış olan amortisman tutarları 299 Birikmiş Amortismanlar Hesabı'na, satış bedeli ile net değeri arasındaki olumsuz fark 630 Giderler Hesabı'na borç; diğer taraftan satış bedeli 800 Bütçe Gelirleri Hesabı'na alacak, 805 Gelir Yansıtma Hesabı'na borç kaydedileceği hükme bağlanmıştır.

Yukarıda belirtilen mevzuat hükümleri birlikte değerlendirildiğinde, çeşitli nedenlerle kullanılma olanağını yitiren maddi duran varlıkların 294 Elden Çıkarılacak Stoklar ve Maddi Duran Varlıklar Hesabı'na aktarılacağı, bunların satılmak suretiyle kayıtlarından çıkarılmasında ise bahsi geçen hesabın alacak çalıştırılacağı, karşılığında ise ilgili hesaplara borç kaydının yapılacağı anlaşılmaktadır.

Yapılan denetimlerde, Dokuz Eylül Üniversitesi'nin yıl içerisinde hurdaya ayırdığı taşınıruları Makine Kimya Endüstrisi (MKE) Anonim Şirketi Hurda İşletmesi Müdürlüğüne sattığı anlaşılmıştır. Ancak İdarenin mali tabloları incelendiğinde, 294 Elden Çıkarılacak Stoklar ve Maddi Duran Varlıklar Hesabı'nda 29.891.197,78 TL bulunan bakiyenin satışla birlikte muhasebe kayıtlarından çıkartılmadığı görülmüştür. Bu husus, satışı yapılarak M.K.E A.Ş Hurda İşletmesi Müdürlüğüne teslim edilen taşınıruların muhasebe kayıtlarından düşülmediğini göstermektedir. Dolayısıyla aslında İdarenin uhdesinde ve tasarrufunda bulunmayan 29.891.197,78 TL kadar varlık, İdarenin bilançosunda yer alarak mali tablolarda 29.891.197,78 TL hataya sebebiyet vermektedir.

Bu itibarla mali tabloların tam ve doğru bilgi üretmesi adına İdarenin herhangi bir tasarruf imkânı kalmamış olan taşınıruları muhasebe kayıtlarından çıkartması gerektiği düşünülmektedir.

B- Kamu idaresi harcama birimlerince 2021 yılı içerisinde kullanılma olanağı kalmadığı düşünülmektedir. Hurdaya ayrılan taşınıruların toplam tutarı ile muhasebe kayıtlarında hurda olarak ayrılan tutarların birbiriyle uyumlu olmadığı görülmüştür.

27.12.2014 tarihli ve 29218 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Merkezî Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nin 294 Elden Çıkarılacak Stoklar ve Maddi Duran Varlıklar Hesabı'nın "Hesabın niteliği"ni düzenleyen 214'üncü maddesinde bu hesabın, çeşitli nedenlerle kullanılma olanaklarını yitiren gelecek yıllar ihtiyacı stoklar ve maddi duran varlıkların izlenmesi için kullanılacağı,

Mezkur Yönetmeliğin 294 Elden Çıkarılacak Stoklar ve Maddi Duran Varlıklar Hesabı'nın "Hesabın işleyişi"ni düzenleyen 215'inci maddesinde ise, kullanılma olanaklarını

ytiren maddi duran varlıkların kayıtlı değerleri üzerinden bu hesaba borç, ilgili maddi duran varlık hesabına alacak; ayrılmış olan amortisman tutarının 299-Birikmiş Amortismanlar Hesabı'na alacak, 257-Birikmiş Amortismanlar ve Değer Düşüklüğü Karşılığı Hesabı'na borç kaydedileceği,

Hüküm altına alınmıştır.

18.01.2007 tarih ve 26407 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Taşınır Mal Yönetmeliği'nin "Hurdaya ayırma nedeniyle çıkış" başlıklı 28'inci maddesinde, hurdaya ayrılan veya imha edilen taşınırın Taşınır İşlem Fişini düzenlenerek kayıtlardan çıkarılacağı ve fişin ekine Kayıttan Düşme Teklif ve Onay Tutanağı'nın bir nüshasının bağlanacağı,

Mezkûr Yönetmeliğin "Taşınır giriş ve çıkış işlemlerinin muhasebe birimine bildirilmesi" başlıklı 30'uncu maddesinde, taşınır kayıt yetkilileri tarafından kamu idarelerinin muhasebe kayıtlarında ilgili stok ve maddi duran varlık hesaplarında izlenen taşınırlardan, çıkışları için düzenlenen Taşınır İşlem Fişlerinin birer nüshasının, düzenleme tarihini takip eden en geç on gün içinde ve her durumda mali yıl sona ermeden önce muhasebe birimine gönderilmesinin zorunlu olduğu,

Aynı maddenin devamında ise, muhasebe yetkililerinin, taşınır giriş ve çıkış işlemlerine ilişkin olarak kendilerine gönderilen Taşınır İşlem Fişlerinde gösterilen tutarları II'nci düzey detay kodu itibarıyla ilgili hesaplara kaydedeceği,

hükme bağlanmıştır.

Yukarıda ifade edilen mevzuat hükümlerinden, çeşitli sebeplerle kullanılma olanaklarını ytiren maddi duran varlıkların izlenebilmesi için ilgili hesaplara kayıtların yapılması gerektiği ve çıkışı yapılan maddi duran varlıklar için düzenlenen Taşınır İşlem Fişlerinin muhasebe birimine zamanında gönderilmesi gerektiği anlaşılmaktadır.

Yapılan denetimlerde, Üniversitenin hurdaya ayırma işlemleri incelendiğinde, harcama birimleri itibarıyla maddi duran varlıklar için Kayıttan Düşme Teklif ve Onay Tutanağları'nın düzenlenerek kullanılma olanaklarını ytiren maddi duran varlıkların tespit edildiği, 2021 yılı içerisinde kayıtlardan düşülen maddi duran varlıkların değerinin 6.240.787,16 TL olduğu ancak İdarenin bu maddi duran varlıklardan yalnızca 6.221.546,50 TL'lik kısmını 294 Elden Çıkarılacak Stoklar ve Maddi Duran Varlıklar Hesabı'na kayıt ettiği dolayısıyla muhasebeye 19.240,66 TL'lik kullanılma olanaklarını ytiren maddi duran varlığın bildirilmediği veyahut

---

bildirildiyse de muhasebe biriminin 19.240,66 TL eksik kayıt yaptığı tespit edilmiştir. Yapılmayan bu muhasebe kaydı sebebiyle İdarenin 294 Elden Çıkarılacak Stoklar ve Maddi Duran Varlıklar Hesabı 19.240,66 TL eksik ve hatalı bilgi içermektedir.

Kamu idaresi cevabından, Bulgunun A ve B bölümlerinde tespit edilen hususlara İdarenin iştirak ettiği ve bu doğrultuda gerekli düzeltici işlemlerin yapıldığı anlaşılmakla birlikte bulguda belirtilen muhasebe kayıtlarının yılı içinde yapılmaması nedeniyle bu işlemlerin 2021 yılı mali tablolarındaki hatayı düzeltici bir etkisi bulunmamaktadır.

Bu itibarla, İdarenin kullanılma olanaklarını yitiren maddi duran varlıklarla ilgili olarak yukarıda yer verilen mevzuat hükümlerine riayet edilerek işlemlerini yerine getirmesi gerektiği düşünülmektedir.

BULGU 2: Tahsisli Arazi ve Arsalar Hesabının Doğruyu Yansıtması

Diğer kamu kurum ve kuruluşları tarafından Dokuz Eylül Üniversitesi'nce kullanılması amacıyla tahsis edilen arazi ve arsaların değerleri ile 250 Arazi ve Arsalar Hesabı'nın yardımcı hesabında yer alan tahsisli taşınmazlar kodunda kayıtlı tutarların uyuşmadığı görülmüştür.

27.12.2014 tarihli ve 29218 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Merkezî Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nin 25 Maddi Duran Varlıklar "Hesap grubuna ilişkin işlemler" başlıklı 170'inci maddesinde, kamu idaresinin mülkiyetinde olan taşınmazların, bunlardan diğer kamu idarelerine tahsis edilenlerin ve kamu idarelerince tahsisli olarak kullanılanların yardımcı hesaplar itibarıyla izleneceği,

Mezkûr Yönetmeliğin 250 Arazi ve Arsalar Hesabı'na ait "Hesabın niteliği" başlıklı 171'inci maddesinde, bu hesabın kamu idarelerinin her türlü arazi ve arsaları ile bunlardan tahsise konu edilenlerin izlenmesi için kullanılacağı, "Hesabın işleyişi" başlıklı 172'nci maddesi beşinci fıkrasında ise, tahsise konu edilen arazi ve arsaların tahsis edilen kamu idaresine hizmet veren muhasebe birimince kayıtlı değeri üzerinden 250 Arazi ve Arsalar Hesabı'na borç, 500 Net Değer Hesabı'na alacak kaydedileceği,

Hüküm altına alınmıştır.

Ayrıca Hazine ve Maliye Bakanlığı Muhasebat Genel Müdürlüğü tarafından yayımlanan Özel Bütçe Ortak Hesap Planı'nda da 250 ve 500 no'lu hesabın alt kodu olarak tahsisli kullanılan taşınmazların bu hesaplara kayıt edilebilmesi için 250.03 ve 500.12 hesap kodları alt kod olarak açılmıştır.

Yukarıda belirtilen mevzuat hükümleri birlikte değerlendirildiğinde, başka idareler tarafından verilmiş ve tahsisli olarak kullanılan taşınmazların 250 Arazi ve Arsalar ve 500 Net Değer Hesabı'nda kayıtlı değerleri üzerinden izlenmesi gerektiği anlaşılmaktadır.

Yapılan denetimlerde, İdarenin taşınmazları incelendiğinde, Dokuz Eylül Üniversitesi'ne diğer kamu kurum ve kuruluşlarından tahsis edilen toplam 3.203.547.911 TL'lik tapuda arsa ve arazi olarak kayıtlı olan taşınmaz bulunduğu hâlde 250 Arazi ve Arsalar Hesabı'nın tahsisli kullanılan taşınmazlar adlı yardımcı hesabında 3.197.768.099,24 TL bulunduğu tespit edilmiştir. Yapılmayan muhasebe kaydı sebebiyle İdarenin bilançosunda yer alan 250 Arazi ve Arsalar Hesabı 5.779.811,76 TL kadar eksik ve hatalı bilgi içermektedir.

Kamu idaresi cevabından, İdarenin bulgumuza katıldığı ve gerekli düzeltici işlemlerin yapıldığı anlaşılmakla birlikte bulguda belirtilen muhasebe kayıtlarının yılı içinde yapılmaması nedeniyle bu işlemlerin 2021 yılı mali tablolarındaki hatayı düzeltici bir etkisi bulunmamaktadır.

Bu itibarla, mali tabloların doğru bilgi üretmesini temin edebilmek amacıyla taşınmazların kaydına ilişkin işlemlerin yukarıda bahsedilen mevzuat hükümlerine riayet edilerek gerçekleştirilmesi gerektiği değerlendirilmektedir.

BULGU 3: Gelirlerden Alacaklar Hesabına Noksan Kayıt Yapılması ve Üniversite Kooperatifinin Kira Borçlarının Takibinin Yapılmaması

Dokuz Eylül Üniversitesi hesapları incelendiğinde, Dokuz Eylül Eğitim, Öğretim, Bilimsel Araştırma, Proje ve İşletme Kooperatifinin İdareye olan borçlarının tahakkuk kayıtlarına tamamıyla alınmadığı görülmüştür.

27.12.2014 tarihli ve 29218 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Merkezî Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nin 120 Gelirlerden Alacaklar Hesabı'na ait "Hesabın niteliği" başlıklı 51'inci maddesinde mevzuatı gereğince gelir olarak tahakkuk ettirilen vergi gelirleri, teşebbüs ve mülkiyet gelirleri, alınan bağış ve yardımlar ile diğer gelirler ile bunlardan yapılan tahsilat veya terkinlerin izlenmesi için kullanılacağı,

Mezkûr Yönetmeliğin 120 Gelirlerden Alacaklar Hesabı'na ait "Hesaba ilişkin işlemler" başlıklı 52'nci maddesinde, bir yıl veya faaliyet dönemi içinde tahsili gereken tutarların bu hesaba, bir yıldan daha uzun sürede tahsili gereken tutarların ise duran varlıklar ana hesap grubunda yer alan gelirlerden alacaklar hesabına kaydedilerek izleneceği,

Hükme bağlanmıştır.

Dokuz Eylül Üniversitesi ile Dokuz Eylül Eğitim, Öğretim, Bilimsel Araştırma, Proje ve İşletme Kooperatifi arasında İdarenin taşınmazlarının kiralanmasına yönelik sözleşmeler imzalanmış ve bu kiralama işlemlerine yönelik imzalanan tip sözleşmelerin “Kira bedeli” başlıklı 4’üncü maddesinde kiralanın taşınmazın elektrik, su ve yakıt giderlerinin kiralayana ait olduğu, elektrik ve su giderleri kiracı tarafından takılı olan ara sayaçlardan aylık tüketim miktarının hesaplanarak her ay, Strateji Geliştirme Daire Başkanlığı bünyesinde açılan ilgili hesaba veya Türkiye Cumhuriyeti Ziraat Bankası Kurumsal Bankacılık nezdindeki ilgili hesaba peşin olarak yatırılacağı hükmü düzenlenmiştir.

Yukarıda yer verilen mevzuat hükümleri birlikte değerlendirildiğinde, İdareler tarafından imzalanan sözleşmeler gereğince elde edilecek gelirlerin 120 Gelirlerden Alacaklar Hesabı’nda izlenmesi gerektiği anlaşılmaktadır.

Yapılan denetimlerde, Dokuz Eylül Eğitim, Öğretim, Bilimsel Araştırma, Proje ve İşletme Kooperatifi’nin, İdareye kiralanın taşınmazlarla ilgili vadesi geçmiş kira borcu, kiralama işleminden doğan katma değer vergisi borcu ve kiralanın yerle ilgili elektrik, su ve yakıt gideri borcu olmak üzere toplam 31.12.2021 tarihi itibarıyla 4.380.710,20 TL borcu bulunduğu Dokuz Eylül Üniversitesi kira takip sistemindeki kayıtlardan anlaşıldığı hâlde İdarenin 120 Gelirlerden Alacaklar Hesabında yalnızca bu borçlara yönelik 2.989.626,50 TL’lik tahakkuk kaydının bulunduğu tespit edilmiştir. Yapılmayan söz konusu muhasebe kayıtları sebebiyle Kurumun mali tabloları 1.391.083,70 TL kadar eksik ve hatalı bilgi içermektedir.

Her ne kadar Kamu İdaresi tarafından iletilen cevapta, Üniversiteye ait taşınmazları kiralayan kiracıların kullandığı elektrik, su, yakıtla ilişkin borç tutarlarının bir yıl veya faaliyet dönemi içerisinde fatura oluşmadan bilinmeyeceği ve bu borçlara ilişkin faizlerin de kiracıların ödeme yaptığı gün baz alınarak hesaplanacak olması nedeniyle bunlara ilişkin tutarların önceden öngörülemeyeceği ve kiracıların elektrik, su ve yakıt borçlarının da nitelik itibarıyla tahakkuku tahsiline bağlı gelir olduğu bu sebeple kiracıların elektrik, su, yakıt ve faize ilişkin borç tutarlarının 120 Gelirlerden Alacaklar hesabında izlenmeyeceği ifade edilmişse de, bulguda iddia edilen husus, Üniversiteye ait taşınmazları kiralayan kiracıların elektrik, su, ve yakıtla ilişkin borç tutarlarının henüz oluşmadan 120 Gelirlerden Alacaklar Hesabında izlenmesi değil Dokuz Eylül Eğitim, Öğretim, Bilimsel Araştırma, Proje ve İşletme Kooperatifi’nin, Üniversiteden kiraladığı taşınmazlarla ilgili İdareye kesinleşmiş ve vadesi

geçmiş kira, kiralama işleminden doğan katma değer vergisi ve kiralanan yerle ilgili elektrik, su ve yakıt borcu olmak üzere toplam 31.12.2021 tarihi itibarıyla 4.380.710,20 TL borcunun 120 Gelirlerden Alacaklar hesabında izlenerek takip edilmemesiyle alakalıdır. Bu sebeple söz konusu alacakların tahakkuku tahsiline bağlı gelir olduğu iddiası yersizdir. Ayrıca İdare her ne kadar 19.04.2022 tarih ve 2022/7841 ve 2022/7842 sayılı muhasebe işlem fişleriyle bulgu konusu 1.391.083,70 TL'lik eksik tahakkukun 399.905,41 TL'lik kısmının 120 Gelirlerden Alacaklar hesabına alındığını bildirmişse de bulguda belirtilen muhasebe kayıtlarının yılı içinde yapılmaması nedeniyle bu işlemlerin 2021 yılı mali tablolarındaki hatayı düzeltici bir etkisi bulunmamaktadır.

Bu itibarla, mevzuat gereğince bir yıl veya faaliyet dönemi içinde tahsili gereken tutarların yukarıda yer verilen mevzuat hükümlerine riayet edilerek ilgili hesaplara kayıt edilmesi gerektiği düşünülmektedir.

B. DİĞER BULGULAR

Bu bölümde, mali rapor ve tablolara verilen görüş ile ilgili olmayan bulgular yer almaktadır.

BULGU 1: Arazi ve Arsalar Hesabı ile Binalar Hesabının Doğruyu Yansıtması

Dokuz Eylül Üniversitesinin mali tabloları incelendiğinde 25 Maddi Duran Varlıklar hesap grubuna dâhil hesaplarda bulunan arazi ve arsalar ile binaların mevzuata aykırı olarak her yıl değerlendirme işlemine tabi tutulduğu görülmüştür.

23.12.2014 tarihli ve 29214 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nin "Maddi duran varlıkların kayıt değerleri" başlıklı 26'ncı maddesinde, gerek yatırım ve gerekse kullanım amacıyla edinilen maddi duran varlıkların maliyet bedeliyle muhasebeleştirileceği, maddi duran varlıkların maliyet bedelinin, alış bedeline, vergi, resim ve harçlar ile diğer doğrudan giderlerin ilave edilmesi suretiyle bulunduğu, genel yönetim giderleri ve varlığın elde edilmesi veya kullanılabilir duruma getirilmesiyle doğrudan ilişkilendirilmeyen giderlerin maliyet bedeline ilave edilmeyeceği, herhangi bir maliyet yüklenilmeksizin edinilen maddi duran varlıkların, gerçeğe uygun değeriyle muhasebeleştirileceği, varlığın gerçeğe uygun değeri bilinmiyorsa idarece tespit edilen değer esas alınacağı hüküm altına alınmıştır.

27.12.2014 tarihli ve 29218 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Merkezî Yönetim Muhasebe Yönetmeliği’nin 25 Maddi duran varlıklar hesap grubunun “Hesap grubuna ilişkin işlemler” başlıklı 170’inci maddesinde, maddi duran varlıklar hakkında Taşınır Mal Yönetmeliği ile 2006/10970 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı’yla yürürlüğe konulan Kamu İdarelerine Ait Taşınmazların Kaydına İlişkin Yönetmeliğin ilgili hükümleri ve madde metninde sayılan hükümlere göre işlem yapılacağı düzenlenmiştir.

02.10.2006 tarih ve 26307 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan Kamu İdarelerine Ait Taşınmazların Kaydına İlişkin Yönetmelik’in “Amaç” başlıklı 1’inci maddesinde, bu Yönetmeliğin amacının, genel yönetim kapsamındaki kamu idareleri ile bu idarelere bağlı ve Kanun kapsamında olan kurum ve kuruluşların mülkiyetinde, yönetiminde veya kullanımında bulunan taşınmazların kaydına ve icmal cetvellerinin düzenlenmesine ilişkin usul ve esasları düzenlemek olduğu,

“Kayıt ve kontrol işlemleri” başlıklı 5’inci maddesinde, taşınmaz kayıt ve kontrol işlemlerinin, kamu idarelerine ait taşınmazların mevcutlarla birlikte içinde bulunulan yılda çeşitli yollarla edinilenlerin ve elden çıkarılanların miktar ve değer olarak takip edilmesi amacıyla kayıt altına alınması olduğu, Ek 1’deki Kayıt Planının “Tapuda Kayıtlı Olan Taşınmazlar” başlığı altında yer alan taşınmazlar maliyet bedeli üzerinden, bu taşınmazlardan maliyet bedeli belirlenemeyenler ise rayiç değerleri üzerinden kayıtlara alınacağı,

“Taşınmaz kayıt ve kontrol işlemleriyle ilgili görev, yetki ve sorumluluklar” başlıklı 6’ncı maddesinde ise, taşınmaz kayıt ve kontrol işlemleri ile görevli birim ve personelin yapılan kayıt ve işlemlerden dolayı harcama yetkililerine karşı sorumlu olup, bu Yönetmelik ve ilgili mevzuatı gereğince harcama yetkilisi adına hazırlayacakları Ek 1’deki Kayıt Planı’na göre oluşturulan formları, en geç yedi gün içinde muhasebe hizmetlerini yürüten muhasebe birimine ve mali hizmetler birimine; işlemin yapıldığı ayı takip eden ay sonuna kadar, Aralık ayı içinde işlem yapılanların ise aynı ayın sonuna kadar, maliki kamu idaresine göndermekle yükümlü olduğu,

Hükümleri yer almaktadır.

Yukarıda yer verilen mevzuat hükümleri birlikte değerlendirildiğinde, kamu idarelerine ait taşınmazların mevcutlarla birlikte içinde bulunulan yılda çeşitli yollarla edinilenlerin ve elden çıkarılanların miktar ve değer olarak takip edilmesi amacıyla kayıt altına alınması gerektiği, tapuda kayıtlı olan taşınmazların maliyet bedeliyle, bu taşınmazlardan maliyeti

belirlenemeyenler ise rayiç değeriyle kayıtlara alınması gerektiği ve bunu sağlayabilmek amacıyla taşınmaz kayıt ve kontrol işlemleri ile görevli birim ve personelin İdarenin taşınmazlarıyla ilgili güncel durumu, Kurumun muhasebe hizmetlerini yürüten muhasebe birimine göndermesi gerektiği, muhasebe biriminin de bu bildirimle dayanarak İdarenin taşınmazlarıyla ilgili gerçek durumu Merkezî Yönetim Muhasebe Yönetmeliği hükümlerini dikkate alarak ilgili hesaplarda izleyeceği anlaşılmaktadır.

Yapılan denetimlerde, Kurumun mali tablolarında 25 Maddi Duran Varlıklar Hesap grubu içerisinde bulunan 250 Arazi ve Arsalar ve 252 Binalar hesaplarının İdareye ait olan taşınmazların maliyet bedelini yansıtmadığı, maliyet bedeli üzerinden kayıtlara alınan taşınmazların her sene sonunda Çevre ve Şehircilik Bakanlığı tarafından belirlenen Yapı Yaklaşık Birim Fiyatı üzerinden değerlendirme işlemine tabi tutularak güncellendiği tespit edilmiştir. Mevzuatta yeri olmayan hatalı değerlendirme uygulaması sebebiyle İdarenin mali tablolarını oluşturan 25 Maddi Duran Varlıklar hesap grubunun tam ve doğruyu yansıtmadığı anlaşılmıştır.

Kamu idaresi cevabından, İdarenin bulgumuza katıldığı ve gerekli düzeltici işlemlerin yapıldığı anlaşılmakla birlikte bulguda belirtilen muhasebe kayıtlarının yılı içinde yapılmaması nedeniyle bu işlemlerin 2021 yılı mali tablolarındaki hatayı düzeltici bir etkisi bulunmamaktadır.

Bu itibarla, mali tabloların doğru bilgi üretmesini temin edebilmek amacıyla taşınmazların kaydına ilişkin işlemlerin yukarıda bahsedilen mevzuat hükümlerine riayet edilerek gerçekleştirilmesi gerektiği değerlendirilmektedir.

BULGU 2: Üniversite Mülkiyetindeki Taşınmazların Mevzuatta Öngörülmediği Halde Pazarlık Usulüyle Kiraya Verilmesi

Dokuz Eylül Üniversitesinin mülkiyetindeki taşınmazlarda bulunan muhtelif büyüklüklerdeki büfe, kafeterya, kantin, kırtasiye, büro, otopark, spor kompleksi gibi kiralanabilir ünitelerin 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu'nun 51'inci maddesinin birinci fıkrasının (g) bendine göre pazarlık usulü ile kiraya verildiği tespit edilmiştir.

2886 sayılı Devlet İhale Kanunu'nun "Kapsam" başlıklı 1'inci maddesinde genel bütçeye dahil dairelerle katma bütçeli idarelerin, özel idare ve belediyelerin alım, satım, hizmet,

yapım, kira, trampa, mülkiyetin gayri ayni hak tesisi ve taşıma işlerinin bu Kanun'da yazılı hükümlere göre yürütüleceği,

“İlkeler” başlıklı 2’nci maddesinde bu Kanun’un yürütülmesinde, ihtiyaçların en iyi şekilde, uygun şartlarla ve zamanında karşılanmasının ve ihalede açıklık ve rekabetin sağlanmasının esas olduğu,

“İhalelerde kapalı teklif usulünün esas olduğu” başlıklı 36’ncı maddesinde ise; bu Kanun’un 1’inci maddesinde yazılı işlere ilişkin ihalelerde, tekliflerin gizli olarak verilmesini sağlayan kapalı teklif usulünün esas olduğu,

hükme bağlanmıştır.

Yukarıdaki Kanun hükümleri birlikte değerlendirildiğinde; ihalede açıklık ve rekabetin sağlanmasının, Kanun’un temel ilke ve prensiplerinden olduğu, bu ilke ve prensiplerin gereği olarak Kapalı Teklif Usulü’nün esas olduğu, diğer usullerin ise mevzuatta öngörülen belirli şartlar oluştuğunda uygulanabilecek usullerden olduğu anlaşılmaktadır.

Diğer taraftan, mezkûr Kanun’un “Pazarlık usulüyle yapılacak işler” başlıklı 51’inci maddesinin birinci fıkrasının (g) bendinde; kullanışlarının özelliği, idarelere yararlı olması veya ivediliği nedeniyle kapalı veya açık teklif yöntemleriyle ihalesi uygun görülmeyen, devletin özel mülkiyetindeki taşınır ve taşınmaz malların kiralanması, trampası ve mülkiyetin gayri ayni hak tesisi ile devletin hüküm ve tasarrufu altındaki yerlerin kiralanması ve mülkiyetin gayri ayni hak tesisi işlerinin ihalesinin pazarlık usulü ile yapılabileceği hüküm altına alınarak, pazarlık usulünün hangi durumlarda kullanılabilmesi belirlenmiştir.

Madde hükmünde belirtildiği üzere taşınmazların kiralanması hususunda bu fıkra kapsamında pazarlık usulünün uygulanabilmesi için şu iki şartın birlikte mevcudiyeti gerekmektedir;

1- Taşınmazın, devletin özel mülkiyetindeki veya Devletin hüküm ve tasarrufu altındaki taşınmazlardan olması.

2- İşin özelliği, idareye yararlı olması veya ivediliği gereği kapalı ya da açık teklif yöntemlerinin kullanılamıyor olması.

Dolayısıyla mezkur Kanun’un 51’inci maddesinin birinci fıkrasının (g) bendine göre pazarlık usulünün; devlet ait taşınmazlar kavramının karşılığı olan, genel bütçeli kuruluşlara ait

taşınmazlar yani tapuda Maliye Hazinesi adına kayıtlı taşınmazlar dışında uygulanması mümkün değildir. Nitekim bu konuyu destekler nitelikte Danıştay 13'üncü Dairesi tarafından alınan 03.02.2015 tarihli kararda (Esas no: 2014/5184 Karar no: 2015/335) aynen;

“... Üniversitesi Rektörlüğü'nün mülkiyetinde bulunan taşınmazın, irtifak hakkı verilmek suretiyle kiralanmasına ilişkin ihale pazarlık usulüyle yapılarak sonuçlandırılmakla birlikte; ihaleye çıkarılan taşınmazın, Devletin özel mülkiyetinde veya hüküm ve tasarrufu altında bulunan yerlerden olmadığı ve Üniversite'nin özel mülkiyetinde bulunduğu dikkate alındığında, ihale konusu taşınmazın 2886 sayılı Kanun'un 51.maddesinin (g) bendi uyarınca pazarlık usulüyle ihaleye çıkarılmak suretiyle irtifak hakkı verilmesinde hukuka uygunluk bulunmamaktadır.”

Denilmiştir.

Diğer taraftan yasa koyucu, Devletin özel mülkiyetinde veya hüküm ve tasarrufu altında ifadesinin, özel bütçeli idarelerden olan üniversiteleri içermediğini zmnî bir şekilde Kanun'da belli etmiştir. Bilindiği üzere, 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu'nun “Ecrimisil ve tahliye” başlıklı 75'inci maddesinin kapsamı “Devletin özel mülkiyetinde veya hüküm ve tasarrufu altında bulunan taşınmaz malları” iken; bu ifadenin devamına 21.03.2018 tarihli ve 7103 sayılı Vergi Kanunları ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun'un 26'ncı maddesiyle “özel bütçeli idarelerin mülkiyetinde bulunan taşınmaz mallar” ibaresi eklenmiş, böylelikle Devletin özel mülkiyetinde veya hüküm ve tasarrufu altında bulunan taşınmaz mallarının kapsamına özel bütçeli idarelerden olan üniversitelere ait taşınmazların dâhil olmadığı açıklığa kavuşturulmuştur. Dolayısıyla, Kanun'un 51'inci maddesinin birinci fıkrasının (g) bendinde zikredilen Devletin özel mülkiyetinde veya hüküm ve tasarrufu altında bulunan taşınmazlar emsal gösterilerek üniversite taşınmazlarının bu madde kapsamında pazarlıkla kiraya verilmesinin önü kapanmıştır.

Yapılan denetimlerde, Üniversitesinin mülkiyetindeki taşınmazlarda bulunan muhtelif büyüklüklerdeki büfe, kafeterya, kantin, kırtasiye, büro, otopark, spor kompleksi gibi kiralanabilir ünitelerin 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu'nun 51'inci maddesinin birinci fıkrasının (g) bendine göre pazarlık usulü ile kiraya verildiği tespit edilmiştir.

Her ne kadar Kamu İdaresi tarafından iletilen cevapta, Hazineden tahsisli taşınmazlarda Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı ile yapılan protokol gereği 2886 sayılı Kanunun 51'inci maddesi (g) bendi uygulanmakta olduğu, 2547 Sayılı Yasanın 56'ncı maddesi

(b) bendinde yer alan “(Değişik: 3/4/1991 - 3708/3 md.) Üniversiteler ve yüksek teknoloji enstitüleri genel bütçeye dahil kamu kurumu ve kuruluşlarına tanınan mali muafiyetler, istisnalar ve diğer mali kolaylıklardan aynen yararlanırlar” hükmüne istinaden, kiralama işlemlerini 2886 sayılı Kanun’un 51’inci maddesi (g) bendine göre yapan genel bütçeli kuruluşlar gibi söz konusu Yasanın aynı maddesinden yararlanılmasında sakınca görülmediği, diğer yandan 2886 sayılı Kanun’un 51’inci maddesi (g) bendiyle ilgili olarak Sayıştay Temyiz Kurulunun 17.11.2015 tarih ve 40208 dosya numaralı kararındaki, “söz konusu kiralama işinin 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu’nun 51/g maddesi uyarınca pazarlık usulü ile ihale edilmesinde ve ihaleye tek istekli olarak katılarak İdarece belirlenen kira bedelinin üzerinde teklif veren ... Kooperatifine verilmesinde mevzuata aykırılık bulunmamaktadır”. hükmü gereği Üniversitelerin 2886 sayılı Kanun’un 51’inci maddesi (g) bendinden yararlanmasında sakınca olmadığı, pazarlık usulü ile yapılan kiralama işlemlerinde, ilgili taşınmazın yaklaşık kira tespit bedeli değerlerinin mevzuatına uygun şekilde ticaret odasından alınarak, kurumsal çalışmalar ile uyumlu tespitler yapıldığı ve uygulanmakta olduğu ifade edilmişse de, 2886 sayılı Kanun’un 51’inci maddesi (g) bendine göre pazarlık usulünün; ancak taşınmazın, devletin özel mülkiyetindeki veya Devletin hüküm ve tasarrufu altındaki taşınmazlardan olması ve işin özelliği, idareye yararlı olması veya ivediliği gereği kapalı ya da açık teklif yöntemlerinin kullanılmıyor olması şartıyla uygulanabileceği ve 2547 Sayılı Yasanın 56’ncı maddesi (b) fıkrasında yer alan hükmün, taşınmazların 2886 sayılı Kanun’un 51’inci maddesi (g) bendine göre kiralanması işlemlerine cevaz vermediği ve 2886 sayılı Kanun’daki ihale usullerinin dışına çıkartılmasını kastedmediği anlaşılmaktadır.

Diğer yandan cevaba eklenen Sayıştay Temyiz Kurulu Kararı; Üniversite mülkiyetindeki taşınmazların 2886 sayılı Kanun’un 51’inci maddesi (g) bendine göre kiraya verilmesi özelinde verilmiş bir karar olmayıp kiralanabilir muhtelif alanların tahmini kira bedelinin hatalı belirlenmesi konusunda Sayıştay Denetçisinin kamu zararı iddiasına yönelik verilmiş bir karardır. Sayıştay Başkanlığının bu konudaki tutumu, 2020 yılı Sayıştay Başkanlığı Dış Denetim Genel Değerlendirme Raporunda kendini belli etmektedir. Söz konusu Raporun 4.1.3.3’üncü kısmına göre, Üniversitelerin mülkiyetinde bulunan taşınmazların 2886 sayılı Kanun’un 51’inci maddesi (g) bendine göre pazarlık usulüyle kiraya verilemeyecektir.

Dolayısıyla Devletin özel mülkiyeti veya hüküm ve tasarrufu altında olmayan taşınmazların kiralanmasında 2886 sayılı Kanun’da öngörülen esas ihale usulü yerine pazarlık usulünün kullanılması, ihalelerde açıklık ve rekabetin sağlanması ilkesine aykırılık teşkil etmektedir.

Bu itibarla, 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu'nun 51'inci maddesinin birinci fıkrasının (g) bendi kapsamında bulunmayan yerlerin ihalesinin mevzuat hükümlerine riayet edilerek kapalı teklif usulü ile gerçekleştirilmesi gerektiği düşünülmektedir.

BULGU 3: Proje Özel Hesabında Kayıtlı Dövizlere Ay Sonlarında Değerleme İşlemlerinin Yapılmaması

Kurumun mali tablolarında 104 hesapta kayıtlı dövizlerin değerlendirme işlemlerinin her ay sonunda yapılmadığı tespit edilmiştir.

Kurumun uygulamakla yükümlü olduğu 27.12.2014 tarihli ve 29218 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Merkezî Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nin 23, 24 ve 25'inci maddelerinde 104 hesabın niteliği, hesaba ilişkin işlemler ve hesabın işleyişi düzenlenmiş olup; bu düzenlemelerde;

- Proje özel hesabının; dış finansman kaynağından, kamu idareleri adına dış proje kredisi olarak Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası veya uygun görülen diğer bankalar nezdinde açılan özel hesaplara aktarılan tutarlar, bu tutarlardan yapılan giderler, verilen avanslar, açtırılan akreditifler ile avans ve akreditiflerden nakden geri alınanların ve hesap bakiyesinin değerlemesi sonucu ortaya çıkan kur farklarının Devlet Borçları Muhasebe Birimi veya genel bütçe kapsamı dışındaki kullanıcı kamu idareleri muhasebe birimlerince izlenmesi için kullanılacağı,

- Özel hesaplardaki dövizlerin ay sonlarında Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası döviz satış kuru üzerinden yapılacak değerlendirme sonucunda oluşan kur artışı farklarının bu hesaba borç, 600-Gelirler Hesabı'na alacak kaydedileceği ve

- Özel hesaplardaki dövizlerin ay sonlarında Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası döviz satış kuru esas alınarak yapılacak değerlendirme sonucunda oluşan kur azalışı farkları bu hesaba alacak, 630-Giderler Hesabı'na borç kaydedileceği,

Hüküm altına alınmıştır.

Yapılan denetimlerde, Kurumun mali tablolarında yer alan 104 Proje Özel Hesabı'nda görünen döviz varlıklarının her ay değerlemesinin yapılması gerektiği halde Mayıs, Haziran, Ağustos, Eylül ve Ekim aylarında değerlendirme işlemlerinin yapılmadığı görülmüştür.

Her ne kadar Kamu İdaresi tarafından iletilen cevapta, proje işlemlerinde kullanılan proje özel hesabına ilişkin olarak bulgu doğrultusunda her ay sonunda kontrollerin yapıldığını ve söz konusu hesapta kayıtlı dövizlere ilişkin yapılması gereken değerlendirme kayıtlarının yapıldığı ifade edilmişse de gerek yapılan denetimler neticesinde elde edilen kanıtlar ve gerekse de İdare tarafından sunulan kanıtlayıcı belgeler incelendiğinde 104 Proje Özel Hesabı'nda görünen döviz varlıklarının her ay değerlemesinin yapılması gerektiği halde Ocak, Şubat, Mart ve Nisan aylarının haricinde Mayıs, Haziran, Ağustos, Eylül ve Ekim aylarındaki değerlendirme işlemlerinin yapılmadığı anlaşılmıştır.

Bu itibarla, döviz varlıklarının değerlendirme işlemlerinin yukarıda yer verilen mevzuat hükümlerine riayet edilerek gerçekleştirilmesi gerektiği düşünülmektedir.

BULGU 4: Uluslararası Kuruluşlara Katılım Payı Karşılığı Olarak Verilen Taahhütler ile Yerine Getirilen Taahhütlerin Nazım Hesaplarda İzlenmemesi

Dokuz Eylül Üniversitesi tarafından çeşitli uluslararası kuruluşlara üyelik nedeniyle bu kuruluşların giderlerine katılım payı karşılığı olarak verilen taahhüt belgeleri ile yerine getirilen taahhütlerin taahhüt hesaplarında izlenmediği görülmüştür.

23.12.2014 tarihli ve 29214 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nin "Nazım hesaplara ilişkin ilkeler" başlıklı 12'nci maddesinin 1'inci fıkrasının (a) bendinde;

"Kamu idarelerinin varlık, kaynak, gelir ve gider hesaplarının dışında, muhasebenin bilgi verme ve izleme görevi yüklediği işlemleri, muhasebe disiplini altında toplanması istenen işlemleri ile gelecekte doğması muhtemel hak ve yükümlülüklerine ilişkin işlemlerini izlemek üzere nazım hesaplar kullanılır." denilmektedir.

27.12.2014 tarihli ve 29218 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nin "932-Verilen Taahhüt Belgeleri Hesabı" başlıklı 487'nci maddesinde;

"(1) Verilen taahhüt belgeleri hesabı, uluslararası kuruluşlara çağrılabilir sermaye karşılığı, sermaye paylarının değerlerinin korunması karşılığı, kullanılacak krediler karşılığı ve uluslararası kuruluşlara üyelik nedeniyle bu kuruluşların giderlerine katılım payı karşılığı olarak verilen taahhüt belgeleri ile yerine getirilen taahhütlerin izlenmesi için kullanılır." denilmektedir.

Aynı Yönetmeliğin “933-Verilen Taahhüt Belgeleri Karşılığı Hesabı”nın düzenlendiği 490'ıncı maddesinde; verilen taahhüt belgeleri karşılığı hesabına, verilen taahhüt belgeleri hesabına yazılan tutarların kaydedileceği hükme bağlanmıştır.

Kurum tarafından; uluslararası kuruluşlara üyelik nedeniyle katkı ve aidat gibi ödeme taahhütleri altına girilmektedir. Ancak, Uluslararası kuruluşlara ödenen bu tutarlar taahhüt olarak hesaplarda izlenmediğinden; yalnızca yapılan giderler ölçüsünde mali tablolara yansımakta, kalan taahhüt miktarları ise bilançoda gösterilmemektedir. Söz konusu taahhütlerin ilgili nazım hesaplara kaydedilmesi ve bu kapsamda yapılan ödemelerin de taahhütlerden düşülmesi gerekmektedir.

2021 yılı içerisinde çeşitli uluslararası kuruluşlara yapılan ödemeler:

Avrupa Üniversiteler Birliği Üyelik Aidatı (EUA) : 64.017,16- TL

Denizcilik Üniversiteler Birliği Üyelik Aidatı (IAMU) : 8.430,40- TL

Avrupa Konservatuvar Birliği Üyelik Aidatı (AEC) : 8.703,77- TL

ORPHEUS Üyelik Aidatı : 3.966,40 – TL

Yapılan incelemede, 2021 yılı içerisinde çeşitli uluslararası kuruluşlara toplamda 85.117,73- TL tutarında üyelik aidatı ödeyen İdarenin ödeme yükümlülüğü devam eden taahhütlerini anılan nazım hesaplarda izlemediği, bu nedenle de bilanço dipnotlarında 85.117,73- TL'lik hataya neden olduğu tespit edilmiştir.

Kamu İdaresi cevabından, İdarenin bulgumuza katıldığı ve gerekli düzeltici işlemlerin yapıldığı anlaşılmakla birlikte bulguda belirtilen muhasebe kayıtlarının yılı içinde yapılmaması nedeniyle bu işlemlerin 2021 yılı mali tabloları dipnotlarındaki hatayı düzeltici bir etkisi bulunmamaktadır.

Bu itibarla, Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliği uyarınca muhasebenin bilgi verme ve izleme görevlerini tam olarak yerine getirebilmesi için; uluslararası kuruluşlara yapılan taahhütlerin 932-Verilen Taahhüt Belgeleri Hesabı ve 933-Verilen Taahhüt Belgeleri Karşılığı Hesabı'nda izlenmesi gerektiği değerlendirilmektedir.

T.C. SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI
06520 Balgat / ANKARA
Tel: 0 312 295 30 00; Faks: 0 312 295 48 00
e-posta: sayistay@sayistay.gov.tr
<https://www.sayistay.gov.tr>

8. EKLER**EK 1: ÖNCEKİ YIL/YILLAR SAYIŞTAY DENETİM RAPORUNA İLİŞKİN İZLEME FORMU**

Önceki Yıl/Yıllar Sayıştay Denetim Raporuna İlişkin İzleme Tablosu			
Bulgu Adı	Yıl/Yıllar	İdare Tarafından Yapılan İşlem	Açıklama
Proje Özel Hesabında Kayıtlı Dövizlere Ait Değerleme İşlemlerinin Ay Sonlarında Yapılmaması	2020	Kısmen Yerine Getirildi	Aylık değerleme işlemi bazı aylarda yapılmadığı için söz konusu bulguya Raporun Diğer Bulgular Bölümünde “Proje Özel Hesabında Kayıtlı Dövizlere Ait Değerleme İşlemlerinin Ay Sonlarında Yapılmaması” olarak yer verilmiştir.
Üniversite Kooperatifinin Kira Borçlarının Takibinin Yapılmaması	2020	Yerine Getirilmedi	Bulguya Raporun

			Denetim Görüşünün Dayanağı Bulgular bölümünde “Gelirlerden Alacaklar Hesabına Noksan Kayıt Yapılması ve Üniversite Kooperatifinin Kira Borçlarının Takibinin Yapılmaması” olarak yer verilmiştir.
Üniversite Mülkiyetindeki Taşınmazların Mevzuata Aykırı Olarak Pazarlık Usulü İle İhale Edilmesi	2020	Yerine Getirilmedi	Bulguya Raporun Diğer Bulgular bölümünde “Üniversite Mülkiyetindeki Taşınmazların Mevzuatta Öngörülmediği Halde Pazarlık Usulüyle Kiraya Verilmesi”

			olarak yer verilmiştir.
--	--	--	----------------------------

T.C. SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI

**DOKUZ EYLÜL ÜNİVERSİTESİ DÖNER
SERMAYE İŞLETMESİ**

2021 YILI DÜZENLİLİK DENETİM RAPORU

İÇİNDEKİLER

1. KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ.....	35
2. KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU	37
3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU.....	38
4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI.....	38
5. DENETİM GÖRÜŞÜ	39

---

1. KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ

1.1. Mevzuat ve Görevler

Dokuz Eylül Üniversitesi (DEÜ) Döner Sermaye İşletmesi, 2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu'nun 58'inci maddesinin (a) bendi uyarınca bu maddeye göre hazırlanıp 28.10.1999 tarih ve 23860 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Dokuz Eylül Üniversitesi Döner Sermaye İşletmesi Yönetmeliği kapsamında kurulmuştur.

Söz konusu Yönetmelik'in "Faaliyet alanları" başlıklı 2'nci maddesiyle, İşletme faaliyet alanına giren iş ve hizmetler;

a) Yüksek öğretim kurumları dışındaki kuruluşlar ile gerçek ve tüzel kişilerce talep edilecek bilimsel görüş vermek, proje hazırlamak ve araştırma ve benzeri hizmetleri yapmak,

b) Plan, fizibilite çalışması, analiz, model denemeleri, bilgi işlem hizmetleri, iş değerlendirilmesi, danışmanlık, eğitim organizasyonu, bakım ve onarım yapmak, bunlara ilişkin her türlü raporları hazırlamak,

c) Belirli bilimsel sonuçların uygulanmasını sağlamak,

d) Klinikler, poliklinikler, ameliyathaneler ve laboratuvarlarda yapılacak her türlü muayene, tetkik, tahlil, ameliyat, bakım ve hizmet üretimi ile ilgili iş ve benzeri hizmetleri yapmak, açılmış ve açılacak olan her türlü sağlık hizmetleriyle ilgili yataklı ve yataksız ve geçici kuruluşları işletmek,

e) Seminer, konferans, panel, sempozyumlar düzenlemek, her seviyede kurslar açmak,

f) Her türlü basım ve yayım işlerini yapmak,

g) Mevcut fiziki kapasiteyi değerlendirerek faaliyet alanı sınırlı olarak iş ve hizmet üretmek, elde edilen ürünleri önceden Rektörün izni alınmak şartıyla pazarlamak ve satmak,

Olarak belirlenmiştir.

1.2. Teşkilat Yapısı ve İnsan Kaynakları

Rektörlüğe bağlı bir birim olarak yapılanan Döner Sermaye İşletmesi, İşletme Müdürlüğü ve Saymanlık Müdürlüğü olarak teşkilatlandırılmıştır.

a) İşletme Müdürlüğü bünyesinde:

- 1 İşletme Müdürü,
- 5 İdari Sorumlu
- 99 İdari Memur ve
- 1391 Sürekli İşçi

b) Saymanlık Müdürlüğü ise:

- 1 Saymanlık Müdürü
- 1 Saymanlık Müdür Yardımcısı
- 2 Uzman
- 5 Memur
- 4 İşletme Personeli (2 Memur/2 İşçi)

ile hizmet vermektedir.

1.3. Mali Yapı

Genel yönetim kapsamındaki kamu idarelerine bağlı olarak kurulmuş olan döner sermayeli işletmelerin iş ve işlemleri ile bütçelerinin hazırlanması, uygulanması, sonuçlandırılması, muhasebesi, kontrol ve denetimi ile muhasebe yetkililerinin niteliklerine ilişkin usul ve esaslar, Döner Sermayeli İşletmeler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği ile belirlenmiştir. Dolayısıyla, 5018 sayılı Kanun'un bütçe ile ilgili hükümlerine tabi olmayan İşletme bütçesi, adı geçen Yönetmelik'in 4'üncü maddesine göre hazırlanmakta olup; Kamu İdaresinin üst yöneticisi olan Rektör tarafından onaylanarak yürürlüğe girmektedir.

Başlangıç bütçesi 600.000.000 TL olarak tahmin edilen İşletmenin 2021 yılı bütçe gideri 717.018.008,57 TL, bütçe geliri ise 938.494.681,40 TL olarak gerçekleşmiştir.

2021 yılı Bilançosuna göre İşletmenin sermayesi 49.900,00 TL olup, toplam aktif büyüklüğü 104.635.099,50 TL'dir.

2021 yılı Gelir Tablosuna göre faaliyet geliri 936.085.640,49 TL olan İşletme, faaliyet gideri olarak 730.408.247,89 TL gerçekleştirmek suretiyle dönemi 205.481.017,24 TL net karla tamamlamıştır.

1.4. Muhasebe ve Raporlama Sistemi

Dokuz Eylül Üniversitesi Döner Sermaye İşletmesi muhasebe ve raporlama işlemlerini, Döner Sermayeli İşletmeler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nde yer alan hükümlere göre T.C. Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından kurulan ve yönetilen Döner Sermayeli İşletmeler Muhasebe Sistemi üzerinden yürütmektedir. İşletme, Yönetmelik'te hüküm bulunmayan hallerde 5018 sayılı Kanun ve bu Kanun'a dayanılarak hazırlanan diğer yönetmelikler ile Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nin genel esaslarını kıyasen uygulamakta olup; T.C. Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından yayımlanan diğer düzenlemelere de tabidir.

Kamu İdaresi Hesaplarının Sayıştaya Verilmesi ve Muhasebe Birimleri ile Muhasebe Yetkililerinin Bildirilmesi Hakkında Usul ve Esaslar'ın 5'inci maddesi gereğince hesap dönemi sonunda Sayıştaya gönderilmesi gereken defter, tablo ve belgelerden aşağıda yer alanlar denetime sunulmuş olup denetim bu defter, tablo ve belgeler ile Usul ve Esaslar'ın 8'inci maddesinde yer alan diğer belgeler dikkate alınarak yürütülüp sonuçlandırılmıştır.

- Birleştirilmiş veriler defteri,
- Geçici ve kesin mizan,
- Bilanço,
- Gelir tablosu.

Denetim görüşü, kamu idaresinin tabi olduğu geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki temel mali tabloları olan bilanço ve gelir tablosuna verilmiştir.

2. KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU

Denetlenen kamu idaresinin yönetimi, tabi olduğu muhasebe standart ve ilkelerine uygun olarak hazırlanmış olan mali rapor ve tabloların doğru ve güvenilir bilgi içerecek şekilde zamanında Sayıştaya sunulmasından, bir bütün olarak sunulan bu mali tabloların kamu idaresinin faaliyet ve işlemlerinin sonucunu tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir olarak yansıtmasından ve ister hata isterse yolsuzluktan kaynaklansın bu mali rapor ve tabloların

önemli hata veya yanlış beyanlar içermemesinden; kamu idaresinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğundan; mali yönetim ve iç kontrol sistemlerinin amacına uygun olarak oluşturulmasından, etkin olarak işletilmesinden ve izlenmesinden, mali tabloların dayanağını oluşturan bilgi ve belgelerin denetime hazır hale getirilmesinden ve sunulmasından sorumludur.

3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU

Sayıştay, denetimlerinin sonucunda hazırladığı raporlarla denetlenen kamu idarelerinin mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek, mali rapor ve tablolarının güvenilirliğine ve doğruluğuna ilişkin görüş bildirmek, gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmekle sorumludur.

4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI

Denetimlerin dayanağı; 6085 sayılı Sayıştay Kanunu, uluslararası denetim standartları, Sayıştay ikincil mevzuatı ve denetim rehberleridir.

Denetimler, kamu idaresinin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek ve mali rapor ve tablolarının kamu idaresinin tüm faaliyet ve işlemlerinin sonucunu doğru ve güvenilir olarak yansıttığına ilişkin makul güvence elde etmek ve mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek amacıyla yürütülmüştür.

Kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile bunları oluşturan hesap ve işlemlerinin doğruluğu, güvenilirliği ve uygunluğuna ilişkin denetim kanıtı elde etmek üzere yürütülen denetimler; uygun denetim prosedürleri ve tekniklerinin uygulanması ile risk değerlendirmesi yöntemiyle gerçekleştirilmiştir. Risk değerlendirmesi sırasında, uygulanacak denetim prosedürlerinin tasarlanmasına esas olmak üzere, mali tabloların üretildiği mali yönetim ve iç kontrol sistemleri de değerlendirilmiştir.

Denetimin kapsamını, kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile gelir, gider ve mallarına ilişkin tüm mali faaliyet, karar ve işlemleri ve bunlara ilişkin kayıt, defter, bilgi, belge ve verileri (elektronik olanlar dâhil) ile mali yönetim ve iç kontrol sistemleri oluşturmaktadır.

---

5. DENETİM GÖRÜŞÜ

Dokuz Eylül Üniversitesi Döner Sermaye İşletmesi 2021 yılına ilişkin yukarıda belirtilen ve kamu idaresi tarafından sunulan, geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki mali rapor ve tablolarının tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir bilgi içerdiği kanaatine varılmıştır.

T.C. SAYIşTAY BAşKANLIğI

06520 Balgat / ANKARA

Tel: 0 312 295 30 00; Faks: 0 312 295 48 00

e-posta: sayistay@sayistay.gov.tr

<https://www.sayistay.gov.tr>

